

Mahatma Gandhi se ubraja u najfascinantnije ličnosti 20. stoljeća. Njegov nenasilni istup protiv diskriminacije u Južnoafričkoj Republici i Indiji, zajedno s učenjem koje je iz toga proizašlo, učinili su ga jednim od najvećih uzora čovječanstva.

Mahatma Gandhi – 1. dio

Mick Yates

Jedna od najvećih ličnosti dvadesetog stoljeća, a možda i cijelog tisućljeća, Mohandas Karamchand Gandhi, rođen je u Indiji, država Gujarat, 2. listopada 1869. g., a ubijen u atentatu 30. siječnja 1948. g.

Iako ga javnost smatra jednim od najvećih lidera dvadesetoga stoljeća, Gandhi je za života sebe vidio kao neuspješnog vođu. Pored karizme, krasile su ga osobine promišljenosti i analitičnosti. Iako je Gandhi u velikoj mjeri bio "proizvod svoga vremena", nadahnuće je crpio iz drevnih spisa, ponajviše iz *Bhagavad-Gite*, knjige napisane prije nekoliko tisuća godina. Gandhi je bio političar, pisac, intelektualac te sjajni govornik. Iako se radi o kompleksnoj osobi, bio je čovjek koji je vjerovao u jednostavne stvari.

Odakle da započnemo s analizom njegovog liderskog stila, sposobnosti i rezultata? Gandhi je naime uvijek govorio: "Djelovanje je moje domena." Stoga je neophodno, kako bismo razumjeli njegov stil vođenja, proučiti detalje iz njegovog života. Početak tog istraživanja ujedno je i kraj - Gandhija je narod prozvao "Mahatma", što znači "velika duša", te "Bapu", što znači "otac", i to ne samo Indijcima nego i svim ljudima svijeta.

Obiteljsko porijeklo

Gandhi je rođen u hinduističkoj obitelji minornog političkog utjecaja, čija su se vjerovanja temeljila na *Jainizmu* (etički sustav čije je glavno obilježje *Ahimsa*, ne-nasilje u mislima, riječima i djelima - op. ur.), te u kojoj se nije jelo meso. Ghandijev djed, a kasnije i otac, obnašali su dužnost premijera malog okruga unutar države. Zanimljivo je istaknuti da riječ "gandhi" na jeziku Gujarati znači "trgovac".

U brak je stupio kao trinaestogodišnjak, a otac mu je preminuo u trenutku kada je napunio šesnaest. Očeva smrt ga je veoma potresla, ponajviše zato što nije bio s njime u njegovim posljednjim danima života, jer je sa suprugom živio na drugom kraju Indije. Iako neki analitičari tvrde kako se upravo zbog ovog događaja Gandhi kasnije zavjetovao na celibat, meni osobno je teško prihvatiti takvo razmišljanje obzirom da je taj zavjet prvi

puta izrekao 16 godina kasnije, kao dio šireg nastojanja da se usredotoči na vrednote koje je sam postavio. Uz to, Gandhi je imao i četiri sina.

Gandhi nije bio baš primjeran učenik. Nakon završetka školovanja odlučio se za studij prava u Londonu, gdje je boravio od 1888. do 1891. godine. Zbog odlaska u London raskinuo je s tradicijom i ostavio mladu, nepismenu suprugu Kasturbai. Njegov boravak u Engleskoj mogao bi se tumačiti kao "izbjegavanje iskušenja i učenje novih ideja". Tako mu se primjerice veoma svidio *Novi Zavjet*, dok *Stari Zavjet* nikako nije mogao prihvatiti.

Nakon kratkog i neuspješnog rada u odvjetničkom uredu po povratku u Indiju, Gandhi 1893. g. seli u Južnoafričku Republiku kako bi bio savjetnik jednom uglednom članu indijske muslimanske zajednice. 1901. g. vraća se u Indiju kako bi živio sa suprugom, no to je trajalo samo godinu dana te se već 1902. g., na zahtjev indijske zajednice, ponovno vraća u Južnoafričku Republiku.

Swaraj

U Južnoafričkoj Republici Gandhi je proveo 21 godinu života. Ključni događaj tog perioda dogodio se za vrijeme putovanja vlakom kada je od njega zatraženo da napusti prvi razred zbog jednog Europljanina. Obzirom da se protivio, na silu je izbačen iz vlaka unatoč tome što je imao valjanu putnu kartu. To nažalost nije bilo jedino poniženje zbog etničke pripadnosti koje je doživio u prvih nekoliko mjeseci boravka u toj zemlji.

U Južnoafričkoj Republici stvorene su njegove dvije središnje koncepcije:

1. "**Swaraj**" - neovisnost za Indiju i osobna duhovna obnova svih Indijaca,
2. "**Satyagraha**" - istina, ljubav i nenasilje.

Važno je istaknuti da je koncepcija "*Satyagraha*" mnogo šira od samog građanskog neposluha.

Gandhi je smatrao kako pasivni otpor vrlo lako može prijeći u aktivni otpor, dakle u nasilje. Za njegovu koncepciju ključno je bilo "poštivati drugu stranu", što je isključivalo svaki oblik nasilja.

Vežano uz ove koncepcije Gandhi je razvio i tzv. *Constructive Programme*, platformu za društvene reforme koja se sastojala od tri dijela:

1. ujedinjenje Hindusa i Muslimana,
2. ukidanje "Nedodirljivih" tj. Parija (eng. *Untouchability*, diskriminacija ljudi izbačenih iz kastinskog sustava - op. ur.),
3. "Swadeshi" - proizvodnja i upotreba autohtonih proizvoda.

Potpuna transformacija Indije i Indijaca bila je Gandhijev konačni cilj. Kolege političari dijelili su s njime neke od njegovih ideja, no malo je bilo onih koji su se s njime u cijelosti slagali. Na ovo pitanje ćemo se vratiti kasnije u tekstu kada budemo analizirali Gandhijev stil liderstva.

Za vrijeme boravka u Južnoafričkoj Republici mnogo je učio od svojih prijatelja Židova i Kršćana. Oduševljavale su ga knjige Lava Tolstoja, a posebice djelo naziva *Kraljevstvo Božje je u Tebi* koje govori o tome kako se svaka vlast temelji na ratovanju te da se pojedinac tome može suprotstaviti jedino pasivnim otporom. Gandhi se uključio i u humanitarne aktivnosti. Za vrijeme Burskog rata vodio je jedinicu Crvenog križa, za što je 1899. g. primio orden britanske vlasti.

Kada je 1894. g. trebao napustiti Durban kako bi se vratio u Indiju, napadnut je zbog svojih komentara u medijima o predloženom "Zakonu o povlasticama birača". Pročitavši Gandhijeve stavove i razmišljanja o toj temi, prijatelji i poslovni partneri zamolili su ga da ostane i nastavi svoje djelovanje u Africi.

Stoga je 1894. g. izradio nacrt *Peticije Vladi* u kojoj se izjašnjava protiv Zakona koji oduzima biračko pravo Indijcima. Te godine je osnovao i *Indian Congress* kako bi ojačao i stvorio podršku za rješavanje "Indijskog problema". *Peticija Vladi* je uspjela umanjiti oštrinu spomenutog zakona, te je kasnije britansko zakonodavstvo odbacilo

"Zakon o povlasticama birača" i zabranilo rasnu diskriminaciju. No, sloboda je postojala samo u administrativnom smislu, a površno napisani zakoni omogućavali su jednostavnu zloporabu. Iako sve ostale kampanje koje je Gandhi pokrenuo protiv nepravednih zakona i diskriminacije nisu bile ni približno uspješne, njegove aktivnosti te borba za siromašne i diskriminirane ubrzo su mu priskrbili veliki ugled u Južnoafričkoj Republici i Engleskoj.

Južnoafrička Republika

Drugi ključni događaj se zbio 1906. godine kada je Gandhi organizirao medicinsku pomoć za Zululand. Vlada je na sve načine nastojala ugušiti pobunu Zulua koja je započela ubojstvom poreznika. Gandhija su snažno potresle patnje pripadnika tog plemena te pomanjkanje brige za ranjenike u sukobu. Kako je sam kasnije pisao u *Autobiografiji*, njegovanje bolesnih i ozlijeđenih pričinjalo mu je "najveće zadovoljstvo". U to vrijeme Gandhi se zavjetovao na sljedbe:

1. **"Brahmacharya"** - celibata, starog hinduističkog zavjeta,
2. **"Satyagraha"** - istine, ljubavi i nenasilja, zavjeta kojeg je sam osmislio,
3. **"Ahimsa"** - nenasilja prema svim bićima, koje je uključivalo i vegetarijanstvo.

Kasnije u životu Gandhi je znao spavati potpuno gol u krevetu s nekom od svojih suradnica. Opisane eksperimente u domeni seksualne samokontrole javnost je smatrala iznimno kontroverznim, dok se njegova osobna namjera odnosila na ispitivanje ograničenja seksualnosti te pokazivanje kako je ipak moguće zadržati "apsolutnu nevinost", poput one u djeteta.

1904. godine započeo je s izdavanjem tjednika *Indian Opinion*. Iste je godine počeo živjeti u komuni na farmi *Phoenix* u Natalu, dok je 1910. godine osnovao farmu *Tolstoj* u blizini Johannesburga. Farma se prostirala na površini

od 1000 hektara, a dobio ju je na poklon od prijatelja Židova, što dovoljno govori o Gandhijevoj neobično širokoj i ponekad eklektičkoj sljedbi, čak i u tim ranim godinama.

"Satyagraha"

1906. godine transvaalska vlada je željela popisati sve Indijce i uzeti im otiske prstiju, tretirajući ih "poput kriminalaca". Zakon je također propisao da se registrirati mogu isključivo Indijci s prebivalištem, ograničavao im je slobodu kretanja između Provincija, te je imigraciju stavljao pod strogu kontrolu. U to je vrijeme u Transvaalu živjelo oko 13.000 Indijaca, a u cijeloj Južnoafričkoj Republici oko 100.000, što znači da se zakon odnosio na veliku grupu ljudi. Gandhi je zbog toga oputovao u Englesku kako bi priskrbio podršku za svoja stajališta. No, unatoč podrške koju je tamo dobio, zakon je 1907. g. ipak izglasan pod nazivom "Zakon o registriranju Azijata" (*Asiatic Registration Bill*). Gandhi i njegovi sljedbenici taj su dokument nazvali "Crnim Zakonom" (*The Black Act*).

Svoje ideje je tada pretočio u "Satyagraha" koncepciju i utemeljio *Udrugu za pasivan otpor*. "Satyagraha" je na cjelovit način obuhvatila političke i vjerske ciljeve koje je Gandhi dugo vremena nosio u sebi, s vrlo jasnom usmjerenošću i djelovanjem. U trenutku stupanja zakona na snagu, on i njegovi sljedbenici odbili su registraciju. Gandhi je sudjelovao u paležu dokumenata te mu se zbog toga sudilo, pa je 1908. godine u Pretoriji prvi puta odslužio zatvorsku kaznu u trajanju od dva tjedna.

Obzirom da je veliki broj Indijaca završio u zatvoru, Gandhi se nagodio s južnoafričkim liderom, generalom Jan Christian Smutsom, te je dogovoreno da će prosvjednici biti pušteni na slobodu ako se svi Indijci dobrovoljno registriraju. Taj dogovor ga je doveo pod udar ekstremista te je jednom prilikom umalo izgubio život. Iako je Smuts kasnije povukao svoju odluku, Gandhi je nastavio vjerovati u svoj pristup nenasilja. U zatvoru je drugi put završio 1909. g., dok mu se treće služenje zatvorske kazne dogodilo 1910. g. Po povratku iz Engleske 1909. g.,

gdje je ponovno tražio potporu za rješavanje "indijskog pitanja", napisao je svoje ključno djelo *Hind Swaraj* - manifest u kojem je iznio svoju filozofiju i akcijski plan. Djelo je objavljeno u prosincu 1909. g. u državi Gujarat.

Godine 1910. stvoren je *Savez Južne Afrike* koji je povezo sve provincije u jednu cjelinu što je Vladi osiguralo još veću autonomiju.

1913. g. sudac Searle donosi odluku po kojoj su zakoniti brakovi isključivo oni sklopljeni prema kršćanskim običajima, zbog čega su hinduistički, muslimanski i drugi brakovi stavljeni izvan snage. Metodom pasivnog otpora utjecao je na generala Smutsa te je 1914. godine postignut dogovor o donošenju "Zakona o zaštiti Indijaca" po kojem se prijašnja odluka suca Searlea stavlja izvan snage, te se svi brakovi proglašavaju pravno valjanima. Ukinuta je i glavarina koja je dugo vremena stvarala nezadovoljstvo. Međutim, nije uspio dogovoriti ukidanje imigracijskih ograničenja.

Gladovanje

Gandhi se u Južnoafričkoj Republici prvi put koristio gladovanjem kao sredstvom za ostvarenje "Satyagrahe". Shvatio je da se metoda gladovanja može veoma lako krivo protumačiti (primjerice, jednom prilikom je optužen za sebičnost dok je gladovao!), pa je stoga osmislio jasna i nedvosmislena pravila. Suština njegove metode gladovanja bila je u izražavanju "patničke ljubavi" u dubokom smislu te riječi kako bi se ona tumačila u kršćanstvu. Bhikh Parekh je u knjizi iz serije *Velikani prošlosti* Gandhijeve razloge za gladovanje objasnio kao:

1. način izražavanja duboke tuge zbog razočaranja u ljude koje je jako volio,
2. način da, kao njihov lider, okaje njihova loša djela,
3. posljednji pokušaj da pokrene duboke duhovne osjećaje u drugima te da ih pozove na moralno ponašanje,
4. način zbližavanja sukobljenih strana.

Gandhi je također odredio za koje situacije je gladovanje prikladno:

1. Gladovanje se može koristiti kao sredstvo samo protiv onih koje je volio,
2. Gladovanje mora imati jasne i konkretne ciljeve,
3. Gladovanje mora biti moralno opravdano u očima ljudi na koje je usmjereno,
4. Gladovanje nikada ne smije služiti za osobne interese,
5. Gladovanje ne smije tražiti od ljudi da učine nešto što ne mogu, niti smije uzrokovati veliku patnju.

Gandhi je uvijek slijedio nabrojana načela. U svome životu tom se metodom koristio točno 17 puta.

Prema Indiji

U Indiji mu je, kao posljedica provedenih aktivnosti, stalno rasla popularnost što je činilo kvalitetnu platformu za političko djelovanje po povratku u rodnu zemlju. Za vrijeme boravka u Južnoafričkoj Republici njegovo se djelovanje nikako ne bi moglo okarakterizirati kao "anti britansko". Također se može reći da je prema generalu Smutsu uvijek nastupao na civiliziran i dostojan način. Vjerovao je u svoju dužnost prema Britanskom imperiju, pogotovo u vrijeme ratova, što je i dokazao organiziranjem još jedne, iako manje uspješne, skupine za pomoć ranjenicima u vrijeme Prvog svjetskog rata. Vrativši se u Indiju 1918. godine, pomagao je u regrutiranju trupa za potrebe britanske vojske.

No, za Gandhija bi se prije moglo reći da je bio pro-indijski orijentiran, te da se zalagao za istinu i nenasilje. U suštini, on se borio za ljudska prava, no uvijek s jednim dubokim osobnim angažmanom i posvećenošću, te je opisano ponašanje nastavio primjenjivati po povratku u rodnu zemlju. Južnoafričku Republiku je napustio s izgrađenim stavovima osobne životne filozofije, dokazanim metodama za organiziranje ljudi u svrhu dostizanja političkih ciljeva, rastućim ugledom i velikim osobnim samopouzdanjem.

Podjela Bengala

U razdoblju između 1905. i 1911. g. lord Curzon, britanski kraljevski namjesnik u Indiji, podijelio je provinciju Bengal na dva dijela: na Zapadni Bengal, Bihar i Orissu (s većinskim hinduskim stanovništvom) te Istočni Bengal i Assam (s većinskim muslimanskim stanovništvom), i to isključivo zbog kratkoročnih političkih dobitaka koji su uzrokovali dugoročne implikacije. Što je još važnije, taj je događaj poslužio kako bi se narod Indije probudio i shvatio da mora potražiti vlastitu neovisnost te preuzeti kontrolu nad vlastitom sudbinom. Kako je to i vidljivo iz njegove knjige "*Sabrana djela*", Gandhi je bio izvrsno informiran o razvoju događaja u toj regiji.

Povratak u Indiju

1914. g. Gandhi je konačno napustio Južnoafričku Republiku te se je, nakon nekoliko mjeseci provedenih u Engleskoj gdje je organizirao medicinsku pomoć za britansku vojsku, vratio u Indiju krajem iste godine. 1915. g. je uz rijeku Sabarmati osnovao Sabarmati ("*Satyagraha*") Ashram, blizu grada Ahmedabada. Treba još napomenuti da je 1936.g. osnovao Sevagram Ashram kod grada Wardha.

Prije negoli je započeo s novim akcijama, pažljivo je proučio političku situaciju u Indiji. 1917. g. pokrenuo je prvu kampanju "*Satyagraha*" boreći se za prava ratara na plantažama indiga u Champaranu, Bihar. Iako je uhićen, protiv njega nije podignuta optužnica. 1918. g. predvodio je štrajk tvorničkih radnika u Ahmedabadu. Nakon tri dana njegova prvog "*Satyagraha*" gladovanja u Indiji, postignut je dogovor između vlasnika i radnika. Svi ti događaji stvorili su u tom trenutku određeni polet.

Smatrajući to svojom dužnošću, 1918. g. aktivno je regrutirao indijske dobrovoljce za borbu u Prvom svjetskom ratu. U travnju 1919. g. organizirao je nacionalni "*Hartal*", odnosno masovni štrajk protiv britanskih vlasti. Gladovao je tri dana, smatrajući to pokorom za nasilje hinduističkih aktivista. No, nažalost, Hartal je djelomično uzrokovao poznati masakr u Amritsaru. Iako je Vlada zabranila javna okupljanja u Punjabu, jedno je ipak organizirano, te je tom prilikom, po naređenju britanskog generala Dyera, ubijeno 379 nenaoružanih Sikha, dok ih je ranjeno 1137 - muškaraca, žena i djece. Kada su se saznale sve okolnosti ovog nemilog događaja, javnost u Indiji i Velikoj Britaniji se podijelila. Izvješće Hunterove komisije uvelike je oslobodilo Dyera te tako u velikoj mjeri diskreditiralo kolonijalno carstvo.

Kongres

1920. godine Gandhi je postao liderom Lige za indijsko pravo (*All India Home Rule League*) te je u to vrijeme izradio nacrt prvog statuta Indijskog Nacionalnog Kongresa. "*Satyagraha*" je prihvaćena, iako ne baš glatko i bez otpora, kao ključna politika Kongresa što je i ostala sve do neovisnosti.

Tako je 1920. g. prvi puta na nacionalnoj razini pokrenut pokret "*ne-suradnje*" koji se koristio raznim metodama, poput paljenja odjeće okupatora. Rabrindranath Tagore, pjesnik i dobitnik Nobelove nagrade, bio je među nekolicinom ključnih lidera koji su smatrali kako Gandhi previše "hrani" nacionalizam. Tagore je bio Gandhijev prijatelj (prvi ga je nazvao "Mahatma"), te mu je stalno ukazivao na potrebu integracije Indije u globalnu zajednicu. Gandhi se u načelu s njime slagao, no vjerovao je kako je neovisna Indija glavni preduvjet za ostvarenje tog cilja.

Bardoli

U Bardoliju je 1922. g. Sardar Patel vodio "*Satyagraha*" protiv nepravednog oporezivanja. Bio je to iznimno pozitivan događaj koji je označio

prekretnicu u povijesti borbe za neovisnost i pokazao svu snagu širokih masa u zajedničkom djelovanju. Nažalost, taj je događaj doveo i do nereda, a Gandhi je u pokori za nasilje gladovao pet dana. 1922. godine prvi je put uhićen u Indiji zbog paljenja odjeće. Na suđenju je toliko dirnuo kolonijalnog suca koji je tom prilikom izjavio kako "nikome doli njemu samome neće biti draže ako ga vlasti odluče pustiti na slobodu prije odsluženja kazne". Gandhi mu je zahvalio na najljubazniji mogući način te je na kraju pušten iz zatvora nakon 22 mjeseca, iako mu je bila izrečena kazna od 6 godina zatvora. U razdoblju od 1924. do 1928. godine Gandhi se poprilično umirio te je 1926. g. čak uzeo "slobodnu godinu" kako bi se posvetio razmišljanju i eksperimentiranju. Tada se stanje u Indiji pogoršalo, a politička se scena dodatno zakomplicirala.

Marš soli

1930. godine Gandhi je vodio poznati "Marš soli". Kolonijalna vlada je već više godina oporezivala sol, stavljajući istovremeno neovlaštenu proizvodnju ovog osnovnog minerala izvan zakona. Sve to je iznimno pogadało najsiromašnije slojeve stanovništva koje je "Marš soli" bez sumnje najviše dirnuo. Tim je potezom Gandhi na sebe dodatno privukao globalno zanimanje, što je cjelokupni marš pretvorilo u najuspješniji događaj čitave kampanje za neovisnost. Iako Kongres nije u potpunosti podržavao njegovu ideju, Gandhi je pronašao odličan, te istovremeno i jednostavan način da svih dirne u srce. Treba napomenuti da je marš dobio veliku podršku žena, te da je Gandhi cijelo vrijeme na domišljat način koristio indijske i globalne medije kako bi upozorio na aktualna pitanja.

Za vrijeme prvih dana marša Gandhi je održao vjerojatno najdirljiviji govor u svome životu prilikom kojeg je grdio svoje pristalice koji su mu se pridružili u hodu zato što su u svome nastojanju iscrpljivali resurse siromašnih sela na

putu. Gandhi ih je tom prilikom pozvao na "osobnu čistoću" i jednakost između sudionika u maršu i stanovništva koje susreću na putu, što je cjelokupnoj akciji osiguralo čvrste moralne temelje.

Za dovršenje Marša bila su im potrebna 24 dana u kojima su propješačili 360 km. Marš je započeo 12. ožujka iz Sabarmati Ashrama, a završio 6. travnja na obali kod mjesta Dandi. Na početku je Gandhi imao 78 sljedbenika, a putovanje je završio s nekoliko desetaka tisuća sljedbenika. U trenutku kada je simbolično na plaži podigao sol i tako prekršio zakon Gandhi je imao šezdeset godina. Iako je uhićen zajedno s tisućama pristalica, nikada nije poslan na sud.

Nažalost, oporezivanje soli nije ukinuto sve do listopada 1946. g. i Nehruove vlade.

Prema Engleskoj

Lord Irwin, britanski kraljevski namjesnik, nije bio odlučan oko uhićenja Gandhija, posebice zbog vladinog poraza u Bardoliju, te djelomice i zbog toga što se s Gandhijem slagao oko nepravdnosti nekih aktualnih zakona. Unatoč tome, Gandhi i drugi lideri Kongresa pušteni su na slobodu tek u siječnju 1931. g.

U ožujku iste godine Gandhi i Irwin su uspjeli doći do kompromisa kojim je prekinut građanski neposluh. U kolovozu 1931. g. Gandhi je prisustvovao neuspješnoj konferenciji u Londonu te je po povratku kući ponovno započeo "Satyagraha". Za vrijeme putovanja u Englesku upoznao je samog Kralja, lidere iz mnogih sektora, te je posjetio tvorničke radnike u Lancashireu kako bi im objasnio da njegovo odbijanje uvozne odjeće ne predstavlja napad na njih čime si je priskrbio čak i njihovu podršku. Ubrzo nakon toga, Churchill ga je prozvao "polugolim fakirom", na čemu mu je Gandhi zahvalio te dodao: "Volio bih da sam polugoli fakir. Nažalost, to još uvijek nisam."

"Božja djeca"

1932. g. Gandhi je ponovno uhićen (ukupno je proveo 2338 dana u zatvorima u Indiji i Južnoafričkoj Republici), ali je pušten bez suđenja. 1933. g. pokrenuo je tjednik "Harijan" i započeo veliku kampanju za potporu "Parijama" ("Nedodirljivima", ljudima izbačenim iz kastinskog sustava koji su osuđeni raditi najgore moguće poslove - op. ur.), odnosno "Božjoj djeci", kako ih je Gandhi običavao nazivati.

Bilo mu je jasno kako pitanje kasta i parija predstavlja ogromni problem za buduće ustrojavanje Indije te su mu stoga upravo ti problemi bili u središtu interesa. Parije nisu uvijek spremno prihvaćali njegove pokušaje, te je Gandhi na kraju života rekao kako svoja nastojanja po tom pitanju smatra neuspješnima. Pa ipak, nakon teških pregovora i još jednog gladovanja, osigurao je potpisivanje sporazuma između Kongresa, lidera "Nedodirljivih" Ambedkera i Vlade.

Hindusi i muslimani

Gandhi je mnogo manje uspjeha imao u razrješavanju odnosa između Hindusa i Muslimana, koji su se do kraja desetljeća nastavili pogoršavati. Jinnah, muslimanski lider i pakistanski premijer, u svakom pogledu je bio Gandhijev najveći intelektualni protivnik. Muslimani su u prošlosti stoljećima vladali Hindusima te je kod njih postojao strah od odmazde u većinskoj državi Hindusa. Do određene mjere, Gandhijevo moćno korištenje hinduističke povijesti pomoglo je u osnaživanju muslimanskog separatističkog pokreta.

1934. g. Gandhi je osnovao Udruženje za seosku proizvodnju (*All India Village Industries Association*) i dao ostavku na svoje mjesto u Kongresu. Tada je lider Kongresa postao Jawaharlal Nehru, koji će kasnije postati prvim premijerom Indije. Te je godine čak triput

pokušan atentat na Gandhija, što njega nije uopće plašilo.

1937. godine održani su provincijalni izbori koji su pojedinačnim državama osigurali dodatnu moć te Kongresu istovremeno pružili kvalitetnu platformu za donošenje zakona koji se kasnije pokazao kao preteča zakona o neovisnosti. No, izbori su nažalost produbili netrpeljivost između Hindusa i Muslimana.

Copyright: Mick Yates
Material drawn from <http://www.leader-values.com>
Uredio: Marko Lučić
Lektura: Sanjin Lukarić
Prijevod: Cleo - jezici i informatika, Zagreb

